

El mes d'abril va començar a Etiòpia el judici contra els dirigents del règim comunista, enderrocat al 1991. Segons les organitzacions de drets humans, Mengistu, conegut com el 'Negus Roig', i els seus seguidors van assassinar 50.000 persones entre 1974 i 1980.

Etiòpia jutja el 'Negus Roig'

Dalt, Haile Selassie, emperador d'Etiòpia, que va ser enderrocat l'any 1974. Molts dels seus seguidors foren assassinats pel règim comunista.

Etiòpia fa des de l'abril el seu judici de Nuremberg particular contra els dirigents del règim comunista, acusats d'haver liquidat els opositors i la família de l'emperador Haile Selassie, enderrocat al 1974. És una catarsi col·lectiva en la qual es recorden els crims comesos en nom del socialisme pels seguidors de Mengistu Haile Mariam, exiliat a Zimbabwe des de la seva fugida d'Etiòpia, el maig del 1991.

"Em penso que és una oportunitat per a trencar amb el passat i pensar en termes de democràcia i de respecte a la llei", va declarar el fiscal Girma Wakjira. Encara que el procés va començar el desembre del 1994, no va ser fins fa dos mesos que hi van comparèixer els primers acusats, entre ells setanta-un ministres o alts càrrecs de la junta militar. En total seran jutjades 1.700 persones (800 policies, 900 membres de la guàrdia revolucionària i els membres del govern comunista), algunes d'elles en rebel·lia, com l'ex-president Mengistu.

El judici ha provocat una gran expectació entre els etiòps, especialment entre els qui van sofrir les conseqüències de l'anomenat Terror Roig (1976-1980), una etapa en la qual les milícies radicals de Mengistu van recórrer tots els racons del país exterminant els opositors, fossin d'esquerres o de dretes. Les organitzacions de drets humans calculen que van matar unes 50.000 persones (el govern només en té re-

gistrades 10.000), unes xifres que demostren la perversió d'un règim que va ser admirat per l'esquerres europees.

Hi ha proves judicials de l'assassinat de 1.907 persones, de 193 desaparicions i de tortures aplicades a 99 més. Les dades s'han trobat als arxius de la junta militar, que recollien en els informes fins i tot el nombre de trets

47 alts càrrecs. Ell se'n va sortir prou bé: solament va passar set anys a la presó. Un detingut, condemnat a cadena perpètua en el moment del cop d'estat, va assegurar que el van obligar a cavar una fossa a la presó mateix, el novembre del 1974, per enterrar-hi alguns ministres. Els cadàvers foren coberts de calç viva. L'emperador va ser escanyat al 1975.

Mengistu Haile Mariam, anomenat el "Negus Roig", no sentirà aquests testimonis. El principal acusat és a Zimbabwe, protegit pel president, Robert Mugabe, encara que no li agradi gaire de tenir a casa un convidat tan comprometedor. Mengistu, el cervell del cop d'estat militar del 1974, va fugir a Harare el maig de 1991, quan el seu règim s'enfonsava sota l'ofensiva dels rebels del Front Popular d'Alliberament del Tigre (FPAT) i del Front Popular d'Alliberament d'Eritrea (FPAE). Els guerrillers tigrins van entrar a Addis Abeba uns dies després de la fugida del Negus Roig.

Entre els acusats presents a la sala hi ha el capità Legesse Asfaw; el coronel Teka Telu, cap de la seguretat; el tinent-coronel Fisseha Desta, ex-vice-president, i el capità Fireselassie Wegderes, ex-primer ministre. De tots ells, el més odiat és Asfaw, conegut pel "Carnisser del Tigre", i que va ordenar el bombardeig aeri de les poblacions d'aquesta província on actuava la guerrilla.

Ni rastre del socialisme real. El president d'Etiòpia, l'ex-mar-

Meles Zenawi, president d'Etiòpia, ha conduït el país amb el vist-i-plau dels Estats Units a una economia de lliure mercat.

disparats per eliminar un detingut determinat. La meticulositat burocràtica de Mengistu recorda la dels khmers rojos cambotjans, que també prenién nota de tots els detalls sobre els presos del camp sinistre de Tuol Sleng. D'aquesta forma, tant a Addis Abeba com a Phnom Penh, s'ha pogut reconstruir l'horror de dos règims paranoics.

Els testimonis de les víctimes supervivents són contundents. Teshome Gebremariam, ministre de l'emperador, va declarar que va sentir com havien executat

EFE

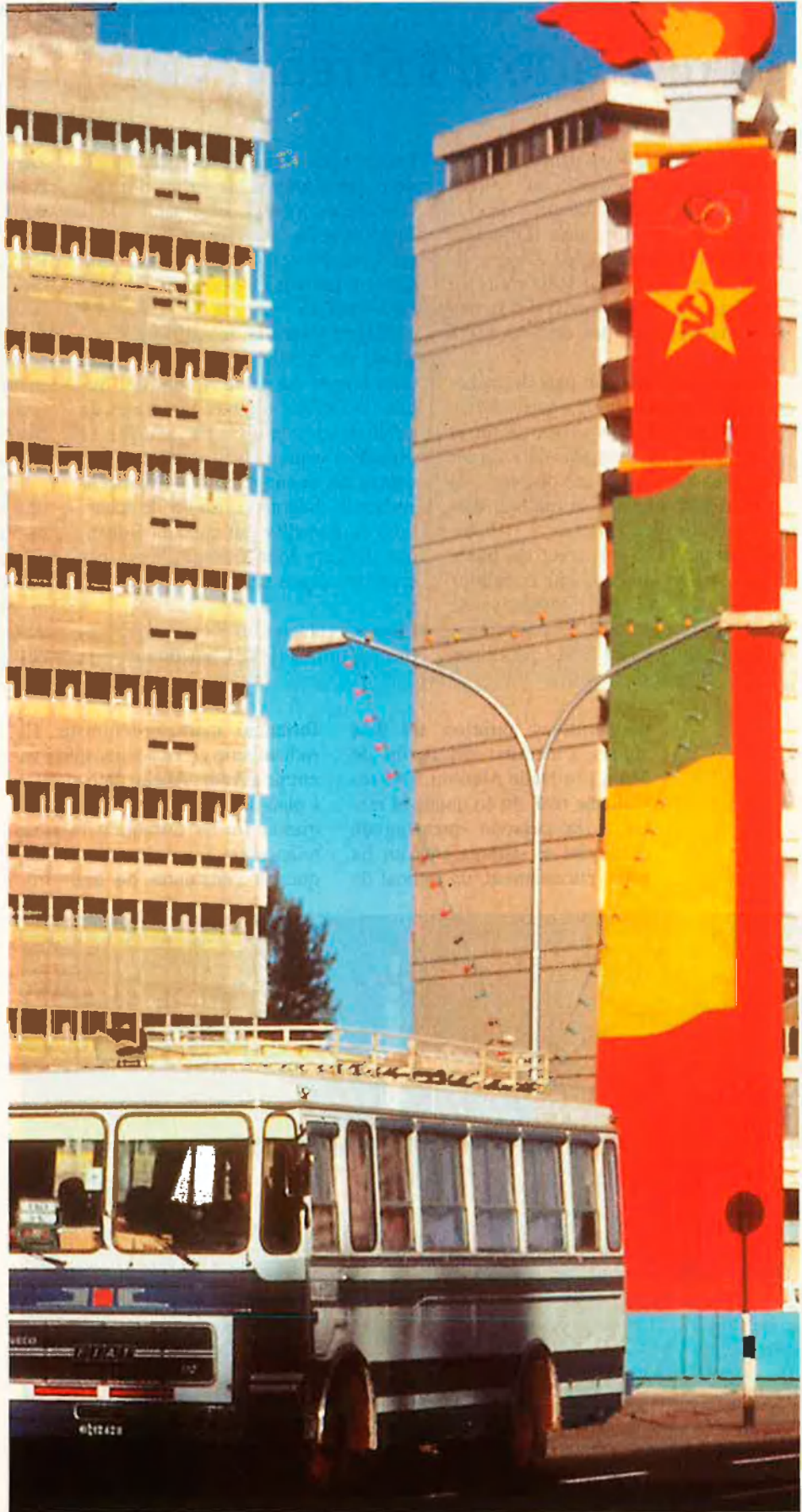

Dalt, Mengistu Haile Mariam. A la dreta, Addis Abeba, que des de la Constitució del 1994 és considerada una entitat federada.

xista Meles Zenawi, presenta aquest judici contra l'antic règim com una demostració que els temps han canviat al país. Zenawi, un guerriller convertit al lliure mercat, és acusat per l'oposició d'autoritarisme i d'haver convertit l'administració en un reducte de persones d'origen tigre. Els ahmara, majoria a Addis Abeba, havien ocupat tradicionalment els alts càrrecs de l'imperi.

Zenawi, que va començar la guerra contra Mengistu a la província de Tigre, es defensa argumentant que Etiòpia té una de les constitucions més progressistes del continent. El text, aprovat al 1994, garanteix les llibertats individuals i reconeix el dret d'autodeterminació de les nou províncies i de les dues entitats federades. Les entitats són les ciutats d'Addis Abeba i Harare. Però els canvis més significatius s'han produït en economia i en política exterior. Zenawi ha privatitzat una part de les empreses públiques i ha desmantellat les

EFE

La discreció d'Eritrea

Se'n va dir la guerra dels pobres. El 18 de desembre del 1995, els soldats eritreus van ocupar, després de tres dies de combats, tres illots (Gran Hanish, Petit Hanish i Jebel Zogar), situats al sud de la Mar Roja i en van expulsar els destacaments del Iemen que s'hi trobaven des de feia trenta anys.

Amb el conflicte, un país de maneres discretes va tenir dret a ser notícia als informatius i als diaris de tot el món. Eritrea deixava, uns dies, de ser desconeguda. Això no obstant, els eritreus han arribat a la majoria d'edat en aquests tres anys d'independència real i han creat les bases d'un estat que mostra amb orgull les ferides causades per trenta anys de guerra contra el poder central etiop.

Els directius de les ONG que hi tre-

ballen i els diplomàtics occidentals no paren d'elogiar les virtuts d'un règim que es nodreix dels quadres de la lluita armada. "Aquí no hi ha corrupció", declarava un empresari italià que vol invertir en hoteleria a Asmara, la capital.

Malgrat l'eufòria dels dirigents eritreus, de problemes, els en surten com bolets. La junta militar del Sudan ha infiltrat algunes columnes de combatents islàmics per obligar el president eritreu, Isaias Afeworki, a deixar de donar suport a l'oposició sudanesa. Segons el règim de Khartoum, la guerrilla del sud del Sudan, que dirigeix John Garang, brega per crear un segon front a través d'Eritrea.

Segon problema, el Front d'Alliberament d'Eritrea (FAE), inactiu des dels

anys 70, ha tornat a les armes per combatre Afeworki, que acusen de dictador. El FAE compta amb el suport dels països àrabs, que d'aquesta forma volen castigar un règim que manté relacions excel·lents amb Israel.

La situació alimentària tampoc no és gens satisfactòria. Eritrea haurà d'importar enguany 291.000 tones de menjar, el 70% de les seves necessitats, segons el Programa Alimentaria Mundial de les Nacions Unides (PAM).

Afortunadament, Eritrea s'ha forjat una imatge de bon gestor, una qualitat valorada pels països donadors, especialment la Unió Europea i els Estats Units. Washington va concedir-li al 1994 150 milions de dòlars d'ajuda militar, una de les més importants del continent. A. C.

cooperatives agràries, un dels signes d'identitat del règim de Mengistu Haile Mariam. Del socialisme real, no en queda ni rastre, i la persona encarregada d'enterrar el sistema anterior ha estat, curiosament, un radical de

formació marxista-leninista. El radicalisme es va acabar quan va entrar a Addis Abeba amb el vist-i-plau dels Estats Units, que d'aquesta forma restablien la seva aliança tradicional amb un país que és considerat de gran im-

portància estratègica a la Banya d'Àfrica.

Encara que va ser abandonat al final del seu regnat, Mengistu va mantenir unes relacions estretes amb la Unió Soviètica i Cuba. Gràcies a la seva ajuda militar i financera va poder guanyar la guerra contra Somàlia, al 1977, envaint la província d'Ogaden. Els soldats cubans i els avions soviètics també van ser decisius en el conflicte contra els independentistes eritreus, encara que no els van poder doblegar.

Seguint la màxima del Che Guevara de crear "un, dos, tres vietnams" per derrotar l'imperialisme, els eritreus van fomentar la rebel·lió dels tigres per afeblir el règim comunista. Els tigres van entrar a Addis Abeba el maig del 1991 menats per Meles Zenawi. Com a premi, els eritreus van obtenir el dret a la independència, per la qual lluitaven des del 1961, arran de la decisió de l'emperador Haile Selassie de deixar-los sense l'àmplia autonomia que tenien des del 1952.

Cartell de culte a Mengistu a Addis Abeba. L'ex-president d'Etiòpia va fugir a Zimbabue el maig de 1991.

Antoni Castel